

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
«БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра педагогіки та психології

Науково-дослідна практика

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

підготовки магістрів

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 053 Психологія

(код і найменування спеціальності)

2020 рік

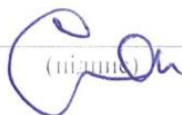
Робоча програма навчальної дисципліни «Науково-дослідна практика» спеціальності 053 Психологія освітньо-професійної програми підготовки магістрів для здобувачів вищої освіти __5__ курсу.

Розробник: Овчаренко Олена Вадимівна, викладач, кандидат педагогічних наук

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 01

Зав. кафедри

(підпис)

О. С. Самойлов
(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «28» серпня 2020 року

Гарант освітньої програми

(підпис)

О. С. Самойлов
(прізвище та ініціали)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2020 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис)

І. В. Зеркаль
(прізвище та ініціали)

1. Опис науково-дослідної практики

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	ОДЗ 1. 01 Методологічні та теоретичні проблеми наукового пізнання в галузі психологічної науки	
Курс	1	
Семестр	1	
Загальний обсяг годин / кредитів	240/8	
Кількість змістових модулів	3	
Годин на аудиторне вивчення	–	
Годин на самостійне вивчення	240	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Науково-дослідна практика» є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань у сфері дослідження, підбір фактичного матеріалу для написання магістерської роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел, отримання перших наукових результатів за темою дипломної магістерської роботи, що будуть покладені в основу виконання його дослідження.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Науково-дослідна практика» є:

- ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних університетів і галузевих інститутів, виробничих підприємств та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією випускової кафедри та відповідно до наукової проблеми дослідження щодо магістерської роботи;
- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі рефератів, виступів на конференціях, написанні наукових статей, тез, методичних рекомендацій).

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Науково-дослідна практика забезпечує набуття здобувачами освіти ряду **компетентностей**.

Компетентності, що формуються:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами.

СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК 2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості.

СК 3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК 10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань з різних джерел, застосовуючи сучасні інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН 2. Уміти організовувати і проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

У результаті проходження науково-дослідної практики студенти-магістранти повинні знати:

- наукознавчі та методологічні основи наукових досліджень;
- методи наукових досліджень і проведення експериментальних робіт;
- особливості організації науково-дослідної роботи;
- основні принципи роботи з теоретичною та емпіричною базами дослідження;
- методи аналізу й обробки отриманих теоретичних та експериментальних даних;
- вимоги до оформлення результатів науково-дослідної роботи;
- етичні та правові основи наукової діяльності;

вміти:

- застосовувати понятійний апарат методології наукових досліджень;
- добирати наукові джерела за напрямом дослідження з метою їх використання при виконанні випускної кваліфікаційної роботи магістра;
- виконувати аналіз, систематизацію й узагальнення наукової інформації за темою досліджень;
- формулювати мету, завдання та гіпотезу наукового дослідження;
- здійснювати теоретичні або експериментальні дослідження в рамках поставлених завдань;
- здійснювати аналіз вірогідності отриманих результатів;
- порівнювати результати досліджень об'єкта розробки з вітчизняними й закордонними аналогами;
- здійснювати аналіз наукової й практичної значимості проведених досліджень;
- формулювати висновки наукового дослідження;
- складати звіти, тези, доповіді тощо;
- оприлюднювати та впроваджувати результати науково-дослідної практики;

володіти:

- методами системного і порівняльного аналізу, комплексного та міждисциплінарного підходу при вирішенні професійних завдань;
- методологією наукових досліджень у професійній галузі; вміти ставити і вирішувати професійні завдання в галузі науково-дослідницької та практичної діяльності.

4. Зміст програми навчальної дисципліни**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Методологічні засади науково-дослідної роботи студентів.****Тема 1. Теоретичні та методологічні принципи науки.**

Види та ознаки наукового дослідження. Методологія і методи наукових досліджень.

Тема 2. Технологія наукових досліджень.

Загальна характеристика процесів наукового дослідження. Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. Пошук інформації у процесі наукової роботи. Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень.

Тема 3. Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу.

Бібліографічний апарат наукових досліджень. Правила складання бібліографічного опису для списків літератури і джерел. Правила бібліографічного опису окремих видів документів. Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у текстах наукових та навчальних робіт.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Робота над написанням наукових статей, монографій, наукових доповідей і повідомлень

Тема 4. Види наукових публікацій. Монографія, стаття, автореферат, препринт, тези доповідей, наукова доповідь, збірник наукових праць. Правила оформлення публікацій.

Тема 5. Робота над написанням наукової статті. Правила жанру наукової статті. Структурні елементи статті (вступ, актуальність, аналіз останніх досліджень і публікацій, формулювання мети статті (постановка завдання), виклад змісту власного дослідження, висновок, бібліографічний список цитованої літератури, анотації українською та англійською мовами). Рецензування і публікація статей.

Тема 6. Тези наукової доповіді (повідомлення). Правила підготовки тез. Виклад доповіді: актуальність проблеми; стан розробки проблеми (перелічуються вчені, які зверталися до розробки цієї проблеми); наявність проблемної ситуації між необхідністю її вивчення, удосконалення та сучасним станом її розробки та втілення; основна ідея, положення, висновки дослідження, якими методами це досягнуто; основні результати дослідження, їхнє значення для розвитку теорії та/або практики. Наукова доповідь: призначення, структура тексту, методика її підготовки. Специфіка усного виступу (повіді). Підготовка і оформлення електронних презентацій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Кваліфікаційна робота магістра

Тема 7. Магістерська робота (дисертація) як кваліфікаційне дослідження. Загальна характеристика видів кваліфікаційних робіт. Вимоги до змісту і структури магістерської роботи.

Тема 8. Послідовність виконання кваліфікаційної роботи магістра. Підготовчий етап. Ознайомлення з інформаційними, довідковими, реферативними виданнями з проблеми дослідження. складання бібліографічного списку до теми магістерської роботи. Написання оглядового реферату з теоретичної частини

магістерської роботи. Організація емпіричного / експериментального дослідження. Аналіз наукової й практичної значимості проведених досліджень. .

Тема 9. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи магістра.

Підготовка тексту магістерської роботи та її оформлення. Попередній захист на засіданні кафедри. Критерії оцінювання магістерських робіт. Вимоги до усної доповіді та презентації. Захист магістерської роботи на засіданні ДЕК.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Технологізація навчання у новій парадигмі освіти. Класифікація педагогічних технологій												
Тема 1. Теоретичні та методологічні принципи науки						10						
Тема 2. Технологія наукових досліджень						10						
Тема 3. Оформлення звіту про виконану науково-дослідну роботу						10						
Разом за змістовим модулем 1	30					30						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Робота над написанням наукових статей, монографій, наукових доповідей і повідомлень												
Тема 4. Види наукових публікацій						30						
Тема 5. Робота над написанням наукової статті						30						
Тема 6. Тези наукової доповіді (повідомлення)						30						
Разом за змістовим модулем 2	90					90						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Кваліфікаційна робота магістра												
Тема 7. Магістерська робота (дисертація) як кваліфікаційне дослідження						20						

Тема 8. Послідовність виконання кваліфікаційної роботи магістра						60						
Тема 9. Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи магістра						40						
Разом за змістовим модулем 3	120					120						
Всього	240					240						

6. Теми лекцій (не передбачено)

7. Теми семінарських занять (не передбачено)

8. Теми практичних занять (не передбачено)

9. Теми лабораторних занять (не передбачено)

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Види та ознаки наукового дослідження	4	
2	Методологія і методи наукових досліджень	6	
3	Загальна характеристика процесів наукового дослідження	2	
4	Формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези	2	
5	Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження	2	
6	Пошук інформації у процесі наукової роботи	2	
7	Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень	2	
8	Бібліографічний апарат наукових досліджень	2	
9	Правила складання бібліографічного опису для списків літератури і джерел	2	
10	Правила бібліографічного опису окремих видів документів	2	
11	Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у текстах наукових та навчальних робіт	4	
12	Види наукових публікацій. Монографія, стаття, автореферат, препринт, тези доповідей, наукова доповідь, збірник наукових праць	10	
13	Правила оформлення публікацій	20	
14	Робота над написанням наукової статті. Правила жанру наукової статті	10	
15	Структурні елементи статті	10	
16	Рецензування і публікація статей	10	
17	Тези наукової доповіді (повідомлення). Правила підготовки тез	4	
18	Виклад доповіді: вимоги до змісту і структури	6	

19	Наукова доповідь: призначення, структура тексту, методика її підготовки	10	
20	Специфіка усного виступу (доповіді). Підготовка і оформлення електронних презентацій	10	
21	Магістерська робота (дисертація) як кваліфікаційне дослідження. Загальна характеристика видів кваліфікаційних робіт	10	
22	Вимоги до змісту і структури магістерської роботи	10	
23	Послідовність виконання кваліфікаційної роботи магістра. Підготовчий етап	10	
24	Ознайомлення з інформаційними, довідковими, реферативними виданнями з проблеми дослідження. складання бібліографічного списку до теми магістерської роботи	10	
25	Написання оглядового реферату з теоретичної частини магістерської роботи	10	
26	Організація емпіричного / експериментального дослідження	10	
27	Аналіз наукової й практичної значимості проведених досліджень	10	
28	Оформлення результатів науково-дослідної роботи	10	
29	Підготовка до захисту кваліфікаційної роботи магістра. Підготовка тексту магістерської роботи та її оформлення. Критерії оцінювання магістерських робіт	10	
30	Попередній захист на засіданні кафедри	10	
31	Вимоги до усної доповіді та презентації	10	
32	Процедура захисту магістерської роботи на засіданні ДЕК	10	
Усього годин		102	

11. Індивідуальні навчально-дослідні та науково-дослідні завдання

- 1) ознайомлення з інформаційними, довідковими, реферативними виданнями з проблеми дослідження;
- 2) письмове рецензування текстів наукових статей;
- 3) **індивідуальне завдання:** складання бібліографічного списку до теми магістерської роботи;
- 4) **індивідуальне завдання:** написання оглядового реферату з теоретичної частини магістерської роботи;
- 5) участь у науково-дослідній роботі кафедри (допомога у підготовці до видання збірок наукових праць, у підготовці і проведенні наукових конференцій тощо);
- 6) наукове редагування текстів наукових та навчально-методичних робіт;
- 7) **індивідуальне завдання:** підготовка й написання статті або тез наукової доповіді разом з науковим керівником магістерської роботи;
- 8) виступ з доповідями на науково-практичних конференціях інституту.

За результатами практики магістр подає на кафедру такі документи:

- 1) щоденник науково-дослідної практики;
- 2) письмовий звіт про результати науково-дослідної практики;
- 3) бібліографічний список літератури з теми магістерської роботи;
- 4) аналітичний огляд літератури з теми магістерської роботи;

- 5) текст підготовленої статті або тез наукової доповіді на науково-практичній конференції.

12. Методи навчання:

1. **Словесні:** евристична бесіда; інструктаж.
2. **Наочні:** ілюстрування, демонстрування, спостереження.
3. **Практичні:** емпіричні, експериментальні дослідні роботи.
4. **Активні:** проблемно-пошуковий, дослідницький.
5. **Методи інформаційно-телекомунікаційних технологій:** Цифрові онлайн-сервіси і програмні застосунки Zoom, Google Meet, Hangouts, Skype для керівництва самостійною роботою студентів в рамках дистанційного навчання. Месенджери WhatsApp, Viber, Telegram.

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

ПРН 1 – бесіда, обговорення, інструктаж; вправа, тренування, метод проектів; робота в малих групах, «коло ідей», «мозковий штурм», «метод Прес», «займи позицію», «мікрофон», рольова гра; асоціативний куш, есе; презентація;

ПРН 2 – ситуативне моделювання, аналіз виробничих ситуацій, імітаційні вправи, тренування, таблиця «З-Х-Д», презентація;

ПРН 3 – розповідь, бесіда, обговорення; робота в малих групах, «ажурна пилка»; презентація.

13. Методи контролю

- 1) усний;
- 2) письмовий;
- 3) дистанційний;
- 4) практична перевірка;
- 5) оцінка бібліографічних списків, оглядових рефератів з теоретичної частини магістерської роботи, статей або тез доповідей.

14. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточне тестування та самостійна робота											Звіт	Сума балів	
Змістовий модуль 1			Індивідуальне завдання	Змістовий модуль 2			Індивідуальне завдання	Змістовий модуль 3					Індивідуальне завдання
Т 1	Т 2	Т 3		Т 4	Т 5	Т 5		Т 7	Т 8	Т 9			
5	5	10	20	10	10	10	30	10	10	10	30	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
83–89	B	добре	
75–82	C		
68–74	D	задовільно	
60–67	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю

			повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90–100	A

Оцінка «відмінно» виставляється студентам, які засвоїли взаємозв'язок основних понять професії, яку вони набувають, виявили творчі здібності і використовують їх для вирішення конкретних професійних завдань. Відмінному рівню відповідає рівень знань студента, який показав чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами наукового дослідження, а також уміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83–89	B
	75–82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка «5», але допускає деякі помилки та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

Оцінка «дуже добре» (83–89 балів, B) – вище середнього рівня з кількома помилками – виставляється студентам, які повністю опанували програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою.

Оцінка «добре» (75–82 бали, C) – виставляється студентам, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою; таким чином, робота студентами виконана, але з певною кількістю помилок.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68–74	D
	60–67	E

Оцінка «задовільно» (68–74 бали, D) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але зі значною кількістю помилок. Задовільному рівню відповідає рівень знань студента, який недостатньо переконливо аргументує свою думку, помилився у використанні понятійного апарата, показав недостатні знання літературних джерел.

Оцінка «достатньо» (60–67 балів, E) – виставляється студентам, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35–59	FX

Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0–34	F
--	------	---

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно і невпевнено викладає матеріал.

15. Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання.

- 1) форми поточного контролю: усне опитування, письмове опитування, індивідуальні завдання.
- 2) форма підсумкового контролю: звіт, залік.

16. Методичне забезпечення

- 1) робоча програма практики;
- 2) інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

17. Рекомендована література

Основна

1. Артемчук Г.І, Курило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посіб. для студ. та викл. вищ. навч. закладів. К. : Форум, 2000. 271 с.
2. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень : підручник. К. : Вища школа, 1997. 271 с.
3. Горошкіна О.М., Нікітіна А.В., Попова Л.О. Магістерська робота: від задуму до захисту. Методичний путівник. Луганськ, 2004. 21 с.
4. Еко Умберто. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с.
5. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: навч. посібник. К. : МОН, 2004. – 216 с.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. К. : Кондор, 2003. 192 с.
7. Курсовые и дипломные работы: От выбора темы до защиты : справочное пособие / авт.-сост. И. Н. Кузнецов. Минск : Мисанта, 2003. 416 с.
8. Лудченко А.А. и др.. Основы научных исследований : учеб. пос. / под ред. А.А. Лудченко. К.: Знание, КОО, 2000. 114 с.
9. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
10. Оформлення студентських наукових робіт : методичні вказівки / уклад. О. Д. Огуй, О. Я. Івасюк. Чернівці : Рута, 1999. 16 с.
11. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навч. посібн. К. : Центр навч. літ-ри, 2003. 116 с.
12. Пілюшенко В. Л., І. В. Шкрабан, І. В. Славенко Наукове дослідження: організація, методологія, організаційне забезпечення : навч. посібн.. К. : Лібра, 2004. 342 с.
13. Соловей М.І., Спіцин Є.С., Потапенко К.К., Шалік З.М. Організація та методика проведення науково-педагогічних досліджень : посіб. для студ. вищих навч. закладів. К. : Ленвіт, 2004. 144 с.
14. Спіцин Є.С. Методика організації науково-дослідної роботи студентів у вищому закладі освіти. К. : Вид.центр КНЛУ, 2003. 120 с.
15. Тараненко І.Г. Методи порівняльно-педагогічних досліджень. Шлях освіти. 2001. №2. С.17–21.
16. Технологія наукових досліджень. Харків : Інжек, 2005. 58 с.

17. Формування дослідницької культури молодих науковців : колективна монографія / за ред. В. А. Семиченко. К. : Педагогічна думка, 2007. 133 с.

Допоміжна

1. Бурдин К. С., Веселов П. В. Как оформить научную работу. М.: Высшая школа, 1997.
2. Дудченко А. А. Основы научных исследований. К.: Т-во «Знання», КОО, 2000. 114 с.
3. Загвязинский В. И. Методология и методика дидактического исследования. М.: Педагогика, 1982. 160 с.
4. Ковальчук В. В. Основы научных исследований. К.: ВД «Професіонал», 2005. 240 с.
5. Коломієць В.О. Як виконувати курсову роботу: метод. посібник для студ. вищих пед. навч. закл. К. : Вища школа, 2003. 66 с.
6. Корнієнко І.А. Наукові основи курсової роботи: Методичні рекомендації. Миколаїв, 2005. 26 с.
7. Кузин Ф. А. Магистерская диссертация. М.: [б.и.], 1997. 57 с.
8. Кузнецов И. Н. Рефераты, контрольные, курсовые и дипломные работы. Минск: [б.и.], 1998. 78 с.
9. Леонов В. П. Реферирование и аннотирование научной литературы. Новосибирск: [б.и.], 1986. 124 с.
10. Мальцев П. М. Основы научных исследований. К.: Вища шк., 1982. 136 с.
11. Мороз І. В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту К.: Т-во «Знання», 1997. 56 с.
12. Пехота О.М., Баріхашвілі І.І. Курсова робота із психолого-педагогічних дисциплін : метод. рекомендації. Миколаїв : Вид-во «Гліон», 2006. 40 с.

18. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Бази даних EBSCO. URL : http://kubg.edu.ua/informatsiya/-naukovtsyam/2013-11-07-06-53-11/270_informatsiya/naukovtsyam/naukometriia/-2456-naukometrychna-bazadanykh-ebSCO.html.
2. Сайти бібліотек України. URL : http://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2014/06/blog-post_26.html.
3. Українські репозитарії. URL : http://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2013/04/blog-post_19.html.
4. Репозитарій навчального контенту .URL : <http://ua.lokando.com/>.
5. Книжкова палата України. URL : <http://www.ukrbook.net/>.
6. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
7. Національна парламентська бібліотека України. URL : <http://www.nplu.org/>.
8. Бібліотеки електронних книг. URL : <http://inspired.com.ua/sites/15-ebook-sites/>.
9. Бібліотека електронних підручників. URL : <http://book-ua.org/>.
10. Загальний академічний портал наукової періодики. URL : <http://nbuv.gov.ua/portal> Наукова електронна бібліотека періодичних видань. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/14109>.
11. Українські журнали в SCOPUS. URL : http://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2013/04/blog-post_19.html.